

Literatie

PENTRU
ADOLESCENȚI

Bogdan Rațiu • Matei Cristina Ligia • Ramona Jitaru

CITIM, ÎNȚELEGEM,
NE INFORMĂM!

CAIETUL ELEVULUI
clasele IX-XII

Această lucrare este elaborată în conformitate cu programa școlară și poate fi utilizată ca auxiliar pentru pregătirea suplimentară a elevilor.

Copyright © 2024 – Editura INTUITEXT

Toate drepturile rezervate Editurii INTUITEXT.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără permisiunea scrisă a Editurii INTUITEXT.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RAȚIU, BOGDAN

Literație : citim, înțelegem, ne informăm! : pentru adolescenți /

Bogdan Rațiu, Matei Cristina Ligia, Ramona Jitaru. - București : Intuitext, 2025

ISBN 978-606-9030-22-6

I. Rațiu, Bogdan

II. Ligia, Matei Cristina

32

Te invităm să ne spui părerea ta despre acest caiet.

Scanează CODUL QR pentru a completa chestionarul online! Îți mulțumim!

Editura INTUITEXT

Adresa editurii: București, b-dul Dimitrie Pompeiu nr. 10 A, Clădirea Conect 1, etaj 1,
zona A, biroul nr. 2, sector 2

Departamentul vânzări:

Telefon: 0372.156.300

Fax: 021.233.07.63

vanzari@intuitext.ro

www.intuitext.ro

Cuprins

Cuvânt-înainte	5
Cum citesc?	6

1 Strategii de înțelegere

7

lecția 1 Cum procedăm când Bitdefender detectează o infecție pe calculatoarele Windows? ...	8
lecția 2 Sfaturi profesionale pentru copii	12
lecția 3 Textul scris.	16
lecția 4 Constituția României.	21
lecția 5 Manual pentru un fact-checking domestic	27
lecția 6 Răul. Jurnal 2016-2020	31
lecția 7 Flit	36
lecția 8 Franz kafka (1883-1924)	41

2 Nevoia de întrebare

46

lecția 1 O călătorie personală prin religie, fizică și neuroștiințe	47
lecția 2 Povestea vieții mele	51
lecția 3 Ceasuri de demult	55
lecția 4 Ce este pirateria?	59
lecția 5 Roșu. Istoria unei culori incitante	64
lecția 6 Heu, quale portentum!	68
lecția 7 De ce nu putem găsi stilul perfect?	73
lecția 8 Pledoaria lui Delavrancea înaintea Curții cu jurați din județul Ilfov, în ședința de la 11 martie 1902	78

Lectura textelor complexe

83

lecția 1	Un tip uman subestimat vreme îndelungată	84
lecția 2	Trei săptămâni în Himalaya	90
lecția 3	Magie și fantezie – sau cum m-am transformat într-o pasăre	95
lecția 4	Tudor Giurgiu – despre oameni și filme	102
lecția 5	Cum comunică, ce simt. Descoperirea unei lumi ascunse	108
lecția 6	Air Majesty. Michael Jordan	114
lecția 7	Emoțiile ca realitate socială	120
lecția 8	Mersul creativ	126
lecția 9	Cine suntem noi, românii, și cum ne vom schimba în viitor?	132
lecția 10	Luna și mistică lunară	138
lecția 11	Facebook. Fabrica de narcisism	145
lecția 12	De la demnitate, democrație și deșeuri	152

Textul multimodal

159

Textul 1		160
Textul 2		161
Textul 3		162
Textul 4		163
Textul 5		164
Textul 6		166
Textul 7		168

Cuvânt-înainte

„În acest moment, rolul unui cititor de text nonliterar este de a fi activ, de a transforma textul și de a-i permite textului să îl modifice pe el însuși. Trebuie să citim cu un ochi sceptic, să interogăm ceea ce aflăm de la autor. În același timp, trebuie să citim cu o minte deschisă capabilă să se orienteze spre aspecte care pot schimba înțelegerea textului, înțelegerea noastră și a lumii din jur. Nonliterarul este în centrul schimbărilor și al provocărilor în devenirea unui elev.” (K. Beers, R.E. Probst, *Reading nonfiction*, 2016, p. 17)

Lectura unui text nonliterar te provoacă să fii foarte atent la toate articulațiile textului, să citești concentrat fiecare rând, dar și dincolo de rândurile textului. Din acest motiv, în continuarea abilităților dezvoltate în celelalte volume, la nivel liceal propunem texte pe care, poate, un tânăr cititor încă nu a reușit să le parcurgă. E posibil să fie teme neobișnuite, interesante, despre lumea de ieri, de azi și de mâine, cu un limbaj care să te motiveze să cauți sensurile potrivite și cu dicțiunea ideii care provoacă acuitatea cititorului. Toate unitățile cuprind texte lungi și numeroase sarcini de lucru pentru a se construi o înțelegere în detaliu și profundă a acestora.

Unitatea 1 este structurată pe baza unor texte în care se mizează pe înțelegerea vocabularului, pe lectura orientată în funcție de un scop precis, iar parcurgerea fiecărei secvențe să ofere posibilitatea de a deține controlul asupra sensurilor. În plus, cititorii, vor realiza și inferențe, vor esențializa textul și îl vor organiza, ajungând să-l interpreteze și să aibă o atitudine critică față de el. În a doua unitate, sarcinile de lucru abordează o strategie de literație prin care întrebările cresc treptat în complexitate. S-au creat întrebări de tipul *În text – chiar acolo*, *În text – gândește și caută*, *În mintea ta – autorul și tu*, *În mintea ta – pe cont propriu* și, în plus, prin ultimele întrebări cu caracter metacognitiv am direcționat procesul de receptare spre crearea de către cititori a propriei strategii de comprehensiune și interpretare a informațiilor dintr-un text. Ulterior, în unitatea 3 am dinamizat tipul sarcinilor din perspectiva sinergiei proceselor cognitive, astfel încât elevii să valorifice tot ceea ce au dobândit de-a lungul lecturilor realizate. În ultima unitate, ne-am deschis spre multiliteratie, spre receptarea unor texte multimodale, cu accent pe sarcini care să construiască identitatea multiliterată a elevilor care trăiesc într-o lumea a pixelilor, dinamică și provocatoare.

Cei care vor parcurge fiecare pagină a acestui volum își vor crea o obișnuință în utilizarea anumitor strategii de comprehensiune și interpretare a textului. Sperăm să oferim un context favorabil cunoașterii unor informații despre lume, dar și construirii unor strategii optime de abordare a textului nonliterar. Odată parcurse volumele dedicate receptării textului nonliterar, sperăm ca cititorii să fie eficienți, profunzi, flexibili și conștienți de forța informației.

Autorii

Cum citesc?

- Citește, cu atenție, definiția următoare pentru a fi conștient(ă) de tipul textelor pe care le vei parcurge în paginile acestui volum.

Textul nonliterar este o modalitate de reprezentare a vieții reale, a unor experiențe, persoane, idei, concepții din lumea reală.

Caracteristici:

- se referă la aspecte din lumea reală;
- se utilizează un limbaj clar, denotativ și eficient;
- are ca scop informarea și convingerea cititorilor;
- poate avea o formă continuă, discontinuă, multimodală/mixtă;
- conține secvențe descriptive, narrative, dialogale, explicative, argumentative;
- se poate transpune:
 - ♦ în stil științific (obiectivitate, vocabular specializat, neologic, concizie, densitatea informației)
 - ♦ în stil juridico-administrativ (sintaxă stereotipă, clișee lingvistice, vocabular specializat)
 - ♦ în stil publicistic (este folosit aspectul corect, îngrijit al limbii; claritate, accesibilitate; eterogenitate, expresivitate)

- Citește rolul cititorului unui text nonliterar pentru a-ți construi o atitudine de cititor eficient.

În acest moment, rolul unui cititor de text nonliterar este de a fi activ, de a transforma textul și de a-i permite textului să îl modifice pe el însuși. Trebuie să citim cu un ochi sceptic, să interogăm ceea ce aflăm de la autor. În același timp, trebuie să citim cu o minte deschisă capabilă să se orienteze spre aspecte care pot schimba înțelegerea textului, înțelegerea noastră și a lumii din jur. Nonliterarul este în centrul schimbărilor și al provocărilor în devenirea unui elev.

(KYLENE BEERS, ROBERT E. PROBST, *READING NONFICTION*, 2016)

⇒ Cum ar trebui citit un text nonliterar?

Completează tabelul următor alegând gradul în care îndeplinești activitățile menționate în timpul lecturii (1 – foarte puțin, 5 – permanent)

Activități	1	2	3	4	5
Citesc titlul și anticipez conținutul.					
Citesc titlul textului și anticipez conținutul și gradul de dificultate al acestuia.					
Citesc textul și îmi fac o părere despre conținut.					
Îmi fixez un scop al lecturii.					
Aleg, în funcție de scopul propus, o modalitate de lectură.					
Citesc textul integral conform scopului și modalității de lectură alese.					
Rețin și marcheaz informația esențială.					
Încerc să organizez informația pe parcursul lecturii.					
Încerc să identific tema textului și să urmăresc cum se dezvoltă.					
Clarific cuvintele și ideile pe care nu le înțeleg.					
Recitesc textul de câte ori e nevoie pentru a-l înțelege în detaliu.					
Îmi pun întrebări asupra ideilor din text.					
Raportez ceea ce citesc la ceea ce știu pentru a înțelege mai bine textul.					
Privesc tema textului din mai multe perspective pentru a avea o înțelegere totală.					

1 Strategii de înțelegere

lecția **1**

Cum procedăm când Bitdefender detectează o infecție pe calculatoare Windows? . . . 8

lecția **2**

Sfaturi profesionale pentru copii 12

lecția **3**

Textul scris 16

lecția **4**

Constituția României 21

lecția **5**

Manual pentru un fact-checking domestic 27

lecția **6**

Răul. Jurnal 2016-2020 31

lecția **7**

Flit 36

lecția **8**

Franz Kafka (1883-1924) 41

Cum procedăm când Bitdefender detectează o infecție pe calculatoarele Windows?

Citind titlul, eu cred că în text va fi vorba despre _____.

Dacă aș găsi acest titlu în mediul online, l-aș citi dacă _____.

Îmi propun să citesc textul cu scopul _____.

- Citește, cu atenție, textul și marchează, în lateral, statutul informațiilor. Ia în considerare următoarele notații:

Informații interesante	Informații noi	Informații diferite de cele cunoscute de tine	Informații neclare
V	+	–	?

Acest articol explică ce acțiuni ar trebui întreprinse după ce aflați că Bitdefender a detectat o infecție pe calculatorul dumneavoastră Windows. Este posibil să aflați că există un fișier infectat pe dispozitivul dvs. în unul dintre aceste moduri:

- Ați scanat dispozitivul și Bitdefender a găsit elemente infectate.
- O alertă vă informează că Bitdefender a blocat una sau mai multe amenințări pe computer.

Bitdefender a găsit o infecție pe calculatorul meu. Ce trebuie să fac?

Atunci când Bitdefender detectează o infecție pe computerul dumneavoastră, de obicei ia acțiune automată împotriva acesteia și elimină malware-ul fără a necesita nicio intervenție din partea dumneavoastră.

Pentru a vă asigura că infecția a dispărut, deschideți programul de securitate Bitdefender și faceți click pe secțiunea **Notificări** în meniul din partea stângă a interfeței. De fiecare dată când apare un eveniment critic, se poate observa un contor pe pictograma clopotului.

Accesați fila Critical, apoi faceți click pe intrarea referitoare la detectarea amenințărilor.

Se va afișa o scurtă descriere a acțiunii întreprinse de Bitdefender asupra malware-ului, precum și data și ora la care detecția a avut loc.

Dacă Notificarea indică faptul că Bitdefender a blocat cu succes amenințarea, sunteți în siguranță. Bitdefender s-a ocupat deja de infecție.

Pe de altă parte, dacă Notificarea indică faptul că amenințarea nu a putut fi eliminată, urmați pașii de mai jos pentru a afla cum să eliminați infecția din calculator.

METODA 1 – Actualizare și scanare a sistemului

Cea mai bună abordare este să actualizați Bitdefender pentru a vă asigura că dispune de cele mai recente semnături de virus și apoi să scanați întregul sistem pentru malware.

Pentru a actualiza Bitdefender:

- Faceți click dreapta pe pictograma Bitdefender din System Tray.
- Faceți click pe Update Now (Actualizează). Bitdefender va verifica dacă există noi semnături.

Dacă este disponibilă o actualizare, aceasta este descărcată și instalată automat pe computerul dumneavoastră. Așteptați până când actualizarea se încheie.

În continuare, după ce actualizarea este finalizată, rulați o scanare profundă a sistemului:

- Faceți click pe Protecție în meniul de navigare din interfața Bitdefender.
- În modulul Antivirus, faceți click pe Open (Deschide).
- Faceți click pe butonul Run Scan (Rulează scanare) de lângă System Scan (Scanare sistem) și așteptați până când se finalizează.
- Imediat ce scanarea sistemului se termină, Bitdefender va lua măsuri automate pentru programele malware detectate. În cazul în care nu se poate lua o acțiune automată, vi se va solicita să selectați o acțiune dorită pentru fișierul infectat: Dezinfectare, Ștergere, Mutare în carantină.

Dacă nici acțiunea selectată nu poate fi luată, va trebui să eliminați manual infecția. Consultați METODA 2 de mai jos pentru instrucțiuni detaliate.

METODA 2 – Eliminare manuală a infecției

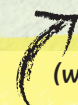
La sfârșitul scanării va fi generat un jurnal. Toate elementele detectate și nerezolvate vor fi stocate în acesta. Faceți clic pe butonul View Log (Vizualizare jurnal) pentru a vedea rezultatele scanării.

Dacă fișierele infectate sunt încă detectate în sistem și nu au fost rezolvate prin scanarea sistemului, urmați pașii din acest articol pentru a elimina manual infecția. Utilizați jurnalul de scanare pentru a găsi calea către fișierul infectat.

Atenție

- Dacă bănuieți că fișierul face parte din sistemul de operare Windows sau că nu este un fișier infectat (o alarmă falsă), nu ștergeți încă fișierul și contactați în schimb asistența Bitdefender.

În ultimă instanță, este posibil să trebuiască să apelați la funcția Mediu de recuperare din Bitdefender pentru a elimina cele mai dificile infecții din afara sistemului de operare. Această funcție este disponibilă doar pe Windows 10 și versiunile mai recente. Pentru mai multe informații, vă recomandăm consultarea acestui articol cu privire la dezinfectarea unui computer din afara Windows-ului.

(www.bitdefender.ro)

1 Scrie, în fiecare casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din text.

I. Cuvântul „malware” se referă la:

- a) ceva ce este defect;
- b) ceva ce este rău intenționat;
- c) ceva ce nu este important;
- d) ceva ce se elimină automat.

II. Sintagma „acțiune automată” se referă la:

- a) acțiune care se realizează inconștient;
- b) acțiune care se realizează în mod repetat;
- c) acțiune care se realizează mecanic;
- d) acțiune care se realizează prin diferite comenzi.

III. Cuvintele care aparțin câmpului lexical al computerului sunt:

- a) calculator;
- b) click;
- c) succes;
- d) Windows.

IV. În cazul în care nu se poate realiza o acțiune automată de curățare, se vor solicita una dintre următoarele acțiuni:

- a) detectare;
- b) dezinfectare;
- c) mutare în carantină;
- d) ștergere.

2 Asociază cuvintele cu explicația corectă din dicționar.

1	detectare	a.	dispozitiv care convertește semnalele electronice astfel încât două aparate sau sisteme să poată comunica între ele.
2	dispozitiv	b.	sistem de piese care servește pentru o operație mecanică, tehnică, științifică etc.
3	interfață	c.	ansamblu de piese legate între ele într-un anumit fel (de obicei imobil), care îndeplinește o funcție bine determinată într-un sistem tehnic.
4	fișier	d.	colecție de date de același tip grupate sub un nume și reprezentate pe un suport (discuri, benzi magnetice etc.).
		e.	determinare a existenței unui element, a unui corp ascuns vederii.

3 Citește perechile de propoziții. Încercuiește enunțul în care cuvântul marcat are un sens diferit față de cel din text.

1.a. Pentru a rezolva o problemă legată de detectarea unui virus, se poate consulta **asistența** programului pe care îl utilizăm.

1.b. Au avut nevoie de **asistență** juridică pentru a rezolva problema moștenirii.

2.a. Bolnavul a stat în **carantină** la domiciliu.

2.b. Un fișier infectat poate fi mutat în **carantină**.

3.a. **Consultarea** unui psiholog este importantă în acest caz.

3.b. Am găsit soluția prin **consultarea** acestui articol.

4.a. Fiind **infectat** cu o bacterie, a ajuns la spital.

4.b. Folderul era **infectat** de un virus nou.

5.a. Filmul **rulează** la cinematograful zilele acestea.

5.b. Computerul **rulează** o scanare profundă a sistemului.

4 Citește enunțurile. Scrie fiecare cuvânt marcat în dreptul definiției sale.

a) Trebuie să urmărim **instrucțiuni** clare în cazul unei acțiuni manuale de ștergere a virusului.

b) Am vorbit despre diverse programe de **operare** pe computer.

c) **Pictograma** clopotului este simbolul secțiunii Notificări.

d) Încearcă să se perfecționeze în utilizarea unui **sistem** pe calculator.

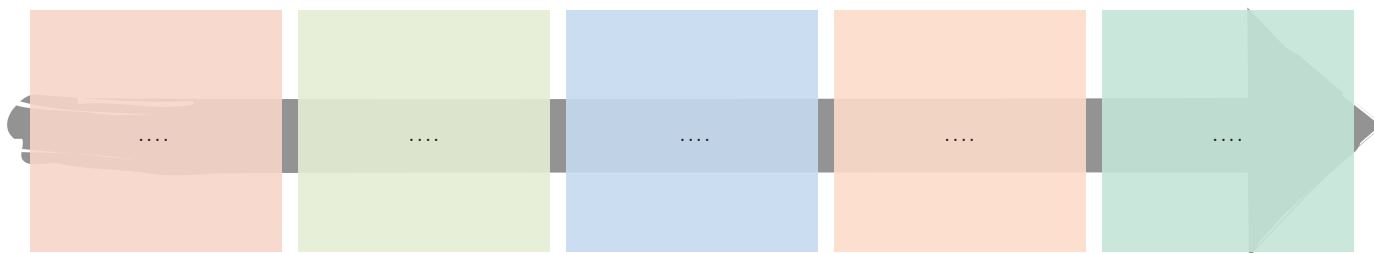
e) Toate elementele salvate vor fi **stocate** în memoria calculatorului.

- _____ formă de scriere în care ideile sunt transmise prin desene.
- _____ indicații date cu privire la îndeplinirea unui lucru.
- _____ fixat, înmagazinat în memorie.
- _____ întreprindere a unei acțiuni.
- _____ metodă de lucru, mod de organizare a unui proces, a unei operații.

5 Stabilește corectitudinea sau incorectitudinea afirmațiilor, bazându-te pe informațiile din text. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț dacă afirmația este corectă sau incorectă.

Enunț	Corect	Incorect
Un mod de a afla dacă în dispozitiv este un folder infectat este scanarea acestuia.		
Bitdifender poate bloca una sau mai multe amenințări pe computer.		
O <i>Notificare</i> nu poate indica faptul că Bitdifender a blocat cu succes amenințarea.		
Bitdifender ia măsuri automate pentru programele malware detectate înaintea scanării sistemului.		
Metoda 2 prezentată se referă la mutarea în carantină a unui fișier infectat.		

6 Completează următorul organizator grafic, pentru a evidenția pașii primei metode descrise în articol.

7 Completează enunțurile cu informații referitoare la cea de-a doua metodă descrisă în articol.

- A doua metodă se referă la
- va fi generat la finalul scanării.
- În jurnal vor fi stocate
- Vom putea vedea rezultatele scanării,

8 Crezi că e importantă inserarea capturilor de ecran într-un asemenea articol? Justifică răspunsul în 4-5 enunțuri.

9 Menționează, într-un enunț, care este tema textului.

10 Care consideri că este secvența care ți-a expus o informație nouă și relevantă? Motivează în 4-5 enunțuri.

11 Care este opinia ta despre tema analizată în acest text? Prezintă-ți punctul de vedere în 5-6 enunțuri.

12 Notează răspunsurile la următoarele întrebări, reflectând asupra modului în care ai realizat lectura textului propus.

- Ce crezi că ar fi necesar să înveți să faci mai bine? Ce ți-ai dori să faci mai bine?
- Ce vei face diferit la o altă sarcină asemănătoare?
- Care este lucrul pe care l-ai observat la un coleg/în răspunsul unui coleg pe care ai vrea să-l încerci și tu la o următoare sarcină de rezolvat?
- Ce scop nou ți-ai stabili pentru următoarele lecturi de acest tip?
- La ce ai avea nevoie de mai mult sprijin?

Citind titlul, eu cred că în text va fi vorba despre _____.

Dacă aş găsi acest titlu în mediul online, l-aş citi dacă _____.

Îmi propun să citesc textul cu scopul _____.

- Citește, cu atenție, textul și marchează, în lateral, statutul informațiilor. Ia în considerare următoarele notații:

Informații interesante	Informații noi	Informații diferite de cele cunoscute de tine	Informații neclare
V	+	–	?

Ce carieră *ar trebui* să-i sfătuim pe copiii noștri să urmeze? Eu i-am încurajat pe ai mei să caute profesii în care mașinile deocamdată nu se descurcă, fiind deci improbabil să se automatizeze în viitorul apropiat. Previziunile recente pentru momentul când diferite joburi vor fi preluate de mașini scot în evidență câteva întrebări pe care e util să ți le pui înainte de a începe educația pentru a urma o carieră. De exemplu:

- Presupune interacțiunea cu oamenii și folosirea inteligenței sociale?
- Implică oare creativitatea și găsirea unor soluții ingenioase?
- Presupune munca într-un domeniu imprevizibil?

Cu cât poți răspunde prin *da* la mai multe dintre aceste întrebări, cu atât e probabil să fie mai bună alegerea carierei. Asta înseamnă că profesii relativ sigure sunt cele de profesor, asistentă medicală, doctor, dentist, om de știință, antreprenor, inginer, avocat, asistent social, cleric, artist, coafeză sau kinetoterapeut.

Dimpotrivă, joburi care presupun acțiuni repetitive sau structurate, în condiții predictibile, este probabil să devină nu peste mult timp automatizate. Computerele și roboții industriali au preluat de mult cele mai simple asemenea joburi, iar tehnologia în curs de perfecționare elimină multe altele, de la agent de vânzări la lucrător în depozit, casier, feroviar, brutar și bucătar necalificat. Șoferii de camioane, autobuze, taxiuri și mașini Uber/Lyft e probabil să urmeze în curând. Există numeroase alte profesii (între care asistent juridic, analize de credite și contabil) care, deși nu sunt încă amenințate cu dispariția completă, își văd deja automatizate majoritatea sarcinilor, prin urmare necesită mai puțini oameni.

Dar evitarea automatizării nu este singura provocare legată de carieră. În această epocă digitală globală, a dori să devii scriitor profesionist, regizor de film, actor, atlet sau creator de modă e riscant din alt motiv: deși oamenii din aceste profesii nu vor fi concurați serios de mașini în viitorul apropiat, ei vor fi tot mai puternic concurați de alți oameni de pretutindeni, conform teoriei superstarului menționată mai sus, iar foarte puțini vor reuși.

●●● În multe cazuri, este imprecis să dai sfaturi la nivelul unui întreg domeniu: numeroase joburi, fără a fi complet eliminate, vor avea multe dintre sarcinile lor automatizate. De pildă, dacă vrei să studiezi medicina, nu deveni acel radiolog care analizează imaginile și e înlocuit de calculatorul IBM Watson, ci doctorul care prescrie analiza radiologică, discută rezultatele cu pacientul și hotărăște tratamentul. Dacă vrei să intri în finanțe, nu deveni acel analist cantitativ care aplică algoritmi asupra datelor și înlocuit de un software, ci administrator de fonduri care folosește rezultatele analizei cantitative pentru a lua decizii strategice de investiții. Dacă vrei să intri în domeniul juridic, nu deveni acel asistent care parcurge mii de acte pentru faza de documentare și e eliminat prin automatizare, ci avocatul care își sfătuiește clientul și pledează la tribunal.

Am examinat deocamdată ce pot face indivizii pentru a-și maximiza succesul pe piața muncii în epoca IA. Dar ce pot face guvernele pentru a veni în sprijinul forței de muncă? De pildă, ce sistem de învățământ oferă cea mai bună pregătire pentru o piață a muncii în care IA evoluează rapid. Este în continuare actual modelul nostru cu două decenii de învățământ, urmate de patru decenii de muncă specializată? Sau e de preferat ca oamenii să lucreze câțiva ani, să se întoarcă la studii pentru un an, apoi să lucreze iar câțiva ani? Sau continuarea educației (eventual online) să fie regula oricărui job?

Ce politici economice sunt cele mai utile pentru crearea unor joburi noi profitabile? Andrew McAfee susține că există destule asemenea politici, între care investiții masive în cercetare, educație și infrastructură, facilitarea migrației și stimularea antreprenoriatului. El crede că „playbook-ul Econ IOI oferă sfaturi clare, dar nu este urmat”, cel puțin în Statele Unite.

(Max Tegmark, *Viața 3.0 - Omul în epoca inteligenței artificiale*, Editura Humanitas, 2019)

1 Scrie, în fiecare casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din text.

I. Cuvântul „profitabil” din ultimul paragraf poate fi înlocuit cu:

- a) avantajos;
- b) preferabil;
- c) potrivit;
- d) util.

☐

II. Sintagma „sarcini automatizate” se referă la:

- a) sarcini care presupun munca manuală repetată;
- b) sarcini care sunt realizate de aparate, mașini;
- c) sarcini ușoare;
- d) sarcini zilnice.

☐

III. Antonimul cuvântului „impredictibil” din al optulea rând al textului este:

- a) firesc;
- b) imprecis;
- c) intrarea unei persoane într-o țară străină, pentru stabilirea unei noi reședințe;
- d) improbabil;
- e) previzibil.

☐

IV. Sensul contextual al cuvântului „infrastructură” din penultimul rând al fragmentului-suport este:

- a) ansamblul elementelor care susțin partea principală a unei construcții, care o fixează de teren și care transmite acestuia forțele;
- b) ansamblul elementelor care constituie baza tehnico-materială a unei societăți;
- c) ansamblul instalațiilor de la sol necesare pentru decolarea, aterizarea, adăpostirea și întreținerea avioanelor;
- d) sistem de relații între elementele fundamentale ale unui macrosistem (social).

☐

2 Asociază cuvintele cu explicația corectă din dicționar.

1	antreprenoriat	a.	expertul care, în urma unei evaluări funcționale și a diagnosticului clinic al pacientului, alcătuiește un program individualizat de recuperare fizică.
2	kinetoterapeut	b.	creșterea energiei, randamentului; încurajare, însuflețire, îndemn.
3	migrație	c.	procesul prin care se identifică și se urmărește o oportunitate de afaceri, în scopul valorificării acesteia.
4	stimulare	d.	deplasare dintr-un domeniu în altul determinată de factori economici și sociali.
		e.	părăsirea țării de către un individ pentru a se stabili în alta.

3 Identifică profesiile menționate de către autor în care anumite sarcini sunt deja automatizate încercuind variantele corecte.

- a) asistent juridic; b) asistent de analize credite; c) contabil; d) scriitor.

4 Care variantă menționează riscul în cazul unor meserii precum scriitor, regizor, actor, atlet, în care poate fi evitată automatizarea?

- a) concurența mare în aceste domenii;
b) lipsa interesului pentru aceste domenii;
c) timpul alocat pentru obținerea succesului;
d) veniturile obținute prin aceste meserii.

5 Citește perechile de propoziții. Încercuiește enunțul în care cuvântul marcat are un sens diferit față de cel din text.

1.a. Magazinerul **a preluat** marfa de la distribuitor.

1.b. Mașinile **au preluat** o parte din sarcinile lucrătorilor.

3.a. Contabilul aplică **algoritmi** pentru calcularea salariilor.

3.b. S-au greșit niște **algoritmi** de traducere a acestui document.

2.a. Am identificat **imaginile** vizuale din poezie.

2.b. Medicul a interpretat **imaginile** ecografului.

4.a. Am identificat **datele** problemei.

4.b. Nu îmi amintesc **datele** stabilite pentru viitoarele întâlniri.

6 Stabilește corectitudinea sau incorectitudinea afirmațiilor, bazându-te pe informațiile din text. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț dacă afirmația este corectă sau incorectă:

Enunț	Corect	Incorect
Joburi care presupun acțiuni repetitive sau structurate nu devin automatizate.		
Evitarea automatizării este una dintre provocările legate de carieră.		
Autorul se întreabă dacă ar trebui să devină regulă a oricărui job continuarea educației chiar și online.		
Autorul este de părere că automatizarea unor joburi este inevitabilă.		

7 Exemplifică două trăsături ale textului argumentativ identificate în fragmentul citat.

8 Completează enunțurile cu informații din textul dat.

- a) Patru dintre profesiile sigure, care nu se vor automatiza sunt _____.
- b) Automatizarea sarcinilor specifice diverselor profesii duce la _____.
- c) Dacă vrei să lucrezi în domeniul medical, nu deveni radiolog, pentru că munca sa _____.
- d) Asistentul din domeniul juridic va fi eliminat prin automatizare, pe când avocatul va rămâne _____.

9 Notează răspunsurile la următoarele întrebări, justificându-ți răspunsul în 4-5 enunțuri.

- a) Ce înțelegi prin sintagma **inteligentă socială**?
- b) Prin ce crezi că se caracterizează **IA (inteligenta artificială)**?

10 Menționează, într-un enunț, care este tema textului.

11 Care consideri că este secvența care ți-a expus o informație nouă și relevantă? Motivează în 4-5 enunțuri.

12 Care este opinia ta despre tema analizată în acest text? Prezintă-ți punctul de vedere în 5-6 enunțuri.

13 Notează răspunsurile la următoarele întrebări, reflectând asupra modului în care ai realizat lectura textului propus.

- a) Ce crezi că ar fi necesar să înveți să faci mai bine? Ce ți-ai dori să faci mai bine?
- b) Ce vei face diferit la o altă sarcină asemănătoare?
- c) Care este lucrul pe care l-ai observat la un coleg/în răspunsul unui coleg pe care ai vrea să-l încerci și tu la o următoare sarcină de rezolvat?
- d) Ce scop nou ți-ai stabili pentru următoarele lecturi de acest tip?
- e) La ce ai avea nevoie de mai mult sprijin?